

Barweet nyēē kisirchi :Bāwulō Kolosaayek

Taayta

Siriintēēt, kēnyiit nyēē /kikēēsirē āk wōlēē /kikēēsirēē: Kisirē :Bāwulō barwaani kurataat ām Rooma ām kēnyiit nyēē /kiisōōtyinē ki nyēbo 60 KK (kasee Yēyuutēk 28:16 kutas taay). Wuu nyēē /kikēēsirē kēnyiit akeenke āk nyēbo Ēfēēsō nteenee kisimkoonto ām nyoo bo Filibiik. Toorētiintēēnyii Tukiikō :nyēē kiyibē barweetaab Ēfēēsō āk nyēbo Kolosaay. Kimānāāwo :Bāwulō Kolosaay. Kiyyēē :yiisyēētaab Bāwulō ām kiriinkēētaab Ēfēēsō, kaniseetaab Kolosaay. Āybēeryoontēēt Ebaafura nyoo kireeny keey kubuntēē yiisyēētaab Bāwulō ām kaniseetaab Ēfēēsō :nyēē kiyibē lōkōōywēkaab Yēēsu Kiriistō kuba Kolosaay nyoo /kiisōōtyinē kule ki kiriinkēēnyii.

Kiyēē mii āriit āk nyēē āmu: Kiiyim mēt Ebaafura :ng'aleek chēē kimiiitē Kolosaay. Yooto kuruutoochi Bāwulō ām Rooma. Kunyoo, iboorchinē :barwaani biikaab Kiriistō wōlēē mächē kōōbuurtooy. Ryoochē ntāsimuutēk, kāānēētut chēbo biich chēē mātinyē kāāyēnēēt āk wōlēē sooytooy :Yuutayek. Ng'al :choo chēē kimii kung'ēēnyootē biikaab Kiriistō kut koolebleeb kāāyēnēeng'waa ām wōlēē mii :Yēēsu kule inee ku lakwataab Yēyiin. Ibooru :Kiriistō wōlēē wuu :Yēyiin. Inee :nyēē iyyoong'unēē :tukuuk tukul, inee :mokoryoontēētaab biikaab Kiriistō ānku Kāārārōokiintēēt nyoo kiichoomnyo

chiito āk Yēyiin. Chōōnēē :kaararaacheet wōlēē mii :inee nkit. Mātiinyē keey āk kāānēētutut alak tukul āk mbo atēbuut alak. Ibooru :Bāwulō wōlēē ibooruntooy keey :kāāyēnchinooyēēt ām soboontaab chiito nyoo kiikutaach Kiriistō.

Kyoorōōrchi keey :Bāwulō Kolosaayek ānkumākyi bērir

¹ Anii ku Bāwulō nyoo kitōōloo :Yēyiin āyēku lēbkēēyiintēētaab Kāārārookiintēēt Yēēsu. Āboontē keey ng'eetaabiya Tēmētēewō. ² Āsubooyook akweek biikaab Kiriistō ām Kolosaay choo ōtiliilēch ānkōōkoosēē keey Kiriistō ānkēētubchē :tukul ām inee. Kōōbēruurook :Baaba Yēyiin ānkukōōnook kaalyeet.

Kisoochi :Bāwulō biikaab Kolosaay

³ Kēēbirchinē Yēyiin kōōnkōy kwaak nyoo kwaaniitaab Mokoryoontēēnyoo Yēēsu Kiriistō yoo kēēsoowook. ⁴ Kēēng'ērēkootiin kuuyu kookeekas kule ōkoosēē keey miisin Kāārārookiintēēt Yēēsu ānkōōchāmē biikaab Kiriistō tukul, ⁵ kuu yoo mii :kiy nyēē ōkēnēē keey nyēē / kiikēēkōnōrwook ām Kaab Yēyiin. Kisimokasee ng'ālyoontooni lōkōōywēkaab manta chēē kāroomēch ⁶ choo /kikyoomwook. Kuu yoo kōōkuyēstoochi :lōkōōywēchu kāroomēch kōōrēēt tukul ānkōōkuyibchi biiko bērir, kyōōbēruurāksē :nkakweek kung'eetee bēsyoonoo kyōōkāsē ānkōōnkēt kule chāmook man :Yēyiin. ⁷ Kyōōkāsēē lōkōōywēchu Ebaafura nyoo kēēyēyiisyē :tukul ānku chiinyoo nyoo kēēchāmē. Iyyoong'oot :inee kuyēyē

yiisyēetaab Kiriistō kubo akweek. ⁸ Inee mbo subak :nyēē kyoomwēēch acheek choomnyēēt nyēē oboontēē keey ām Tāmirmiryēetaab Yēyiin.

⁹ Kunyi, kiikēesoowunoonwook kung'eetee kikeekas ng'aleechaa ākoy kura, kule okas kuchurta kiyēē mākwok :Yēyiin ānkōonyōōru kiirnātēēt nyēē wōō nyēē kōōnu :Tāmirmiryēenyii. ¹⁰ Yooto nanyuun, +moong'ereech Mokoryoontēēt ām ātēbuutēkwok, ōyēyē ng'aleek chēē kāroomēch ānkōōtāsē taay ōnkētē Yēyiin miisin. ¹¹ Kēesooyē kule ōkiilchē ām kāamuukēywēēkyii tukul sōomuytooy ānkōōlukuyē ng'al ām ng'erekweek ¹² ōbirchinē Baaba kōōnkōy nyoo kiyēyook ōnoomnyē āk biikaab Kiriistō alak oyemte :tukul lēbkēyyēetaab Kaab Yēyiin.

Wōōyintaab Kāārārookiintēēt

¹³ Kiikōōnēmuneēnēēch :Yēyiin wōlēē mii :kāamuukēywēēkaab mēēnānēēt ānkōōwuuchēēch bāytooyiisyēetaab lakwanyii nyoo chāmē. ¹⁴ Lakwanyii nyiitēnyi :nyoo yēyē /kiityaaktech / ānkēēnyōōwēēch kaat ām ng'ōōkiswookikyoo. ¹⁵ Inee :nyēē kiiboornēē keey :Yēyiin nyoo -/mākēēkāsē. Kisimkutook :inee / kumanaakeeyey kōōrēēt, ¹⁶ kuuyu kibununēē inee :kiy ake tukul nyoo miitē barak āk nyoo miitē ng'wēny, choo /kēēkāsē āk choo -/mākēēkāsē, bāytooyik āk mokorēēnik, choo bāytooyiisyē ām kōōrēēt barak āk choo bo kāamuukēywēēk. /Kikēēyēyē kiy ake tukul

1:7 Kolos. 4:12; Filēm. 23   **1:10** Filib. 1:9   **1:10** Filib. 1:27

1:12 Ēfēēs. 1:18   **1:13** Yēyuut. 26:18; Ēfēēs. 2:2; 1:21   **1:14**

Ēfēēs. 1:7   **1:15** 2Kōōr. 4:4; 1Tēm. 6:16; Ibu. 1:3

kubo inee. ¹⁷ Kimii :inee /kumanaakeeyey kiy ake tukul ānkutāsē taay :tukuchooto tukul ām kāāmuukēywēēkyii.

¹⁸ Kunyi, biikaab Kiriistō tukul ku bōōrnyii ānku inee :mētīt. Inee :nyēē kitoowunēē keey :kiy ake tukul ānku kaabooret kung'eetee meet sukubāwu kiy ake tukul. ¹⁹ Kicham :Yēyiin kukerkeyiit :Kiriistō āk inee ām keel ake tukul. ²⁰ Kimāchē :Yēyiin kōōchoomnyo kiy ake tukul āk inee kubununēē Kiriistō ānku tukuuk chēē miitē ng'wēny nto chēē miitē barak. Kiyib kaalyeet kubununēē korotiikaab Kiriistō choo kiwāstooy keey ām murtooywoontēēt.

²¹ Kyōōlōōyēch ām wōlēē miitē :Yēyiin ānkyōōyēku buunikyii, kuuyu kyōōyēyē ng'aleek chēē miyootēch. ²² Nteenee kwōōchoomnyē ra āk inee kubununēē meetaab Kāārārookiintēēt sukung'eet obe wōlēē miitē otiliilēch nyēē -mōōtinyē tisyā āmāmii :chii nyēē mwooyē kule oōtinyē miyootyo. ²³ Yoo sōōyityi yooto, ōkiimiitu ōkoosēē keey Kiriistō amamaasaak :chii osatee keey kiyoo ōkēnēē keey kubununēē lōkōōywēk chēē kāroomēch choo / kikyoomwook choo / kiikyoomchinē biiko tukul ām kōōrēēt ānku chooto :chēē kwāāyēkunēē :anii Bāwulō motwooriin.

Yiisyēētaab Bāwulō

²⁴ Ang'erechaat anyalil kubo akweek. Abaybay akas kule ākālābē nyāliluutēk choo kiituuchē :Kāārārookiintēēt kubo biikaab Kiriistō choo

1:16 Yoowa. 1:3   **1:18** Yēyuut. 4:2; 1Kōōr. 6:14; Ēfēēs. 1:22-23; Ng'oong'. 1:5   **1:19** Ēfēēs. 1:23; Kolos. 2:9   **1:20** 2Kōōr. 5:19; Ēfēēs. 1:7, 22; 2:14   **1:22** Ēfēēs. 2:12-13   **1:22** Room. 5:10; Ēfēēs. 5:27   **1:23** Kala. 1:16

icheek ku bōōrnyii. ²⁵ Āyēchinē :anii biikyii yiisyēēt, kuuyu kitoola :Yēyiin ā-āmwook kuyityiin :ng'ālyoontēenyii nyoo ²⁶ /kikiyyeelaan kung'eetee kēny, nteenee /kōōkiiboorchii ra biikyii. ²⁷ Kichōb :Yēyiin kule kōōboorchii biiko tukul wōōyintaab ng'ālyoontoonoo kiiyeelaat. Ng'ālyoontoonotoo ku kule: Miitē :Kiriistō āriinyoo ānkiikēnēē keey bērrurtaab Kaab Yēyiin kubununēē inee. ²⁸ Kiriistō nyooto :nyiiitēnyi kyoomtooy :acheek kiisōōwu ānkiinēētē chii ake tukul ām kiirnātēēt tukul sukukiimiit ankuchurtaat ām Kiriistō yoo yitu taayeetaab Yēyiin. ²⁹ Kiyiitēnyi :nyēē āmiitē ā-āmchinē booryēēt ānkāābirtoochinē nkuruuk kuyēētyēēchoo :Yēyiin.

2

¹ Āmāchē ōnkēt kule āmiitē ā-āmē booryēēt kubo akweek Kolosaayeeek, biikaab Kiriistō ām Laawoti-keeya āk alak choo manaakasa. ² Āmāchē ātitiir biiko kunoomnyo ām chamateet sukukich miisin ānkōōnkēt kāroomin kiyēē kikiyyeel :Yēyiin nto nyooto ku Kiriistō. ³ Kiriistō :nyēē ng'oong'u tukuuk tukul chēbo kiirnātēētaab Yēyiin choo kāroomēch ānkiiyēēlootiin. ⁴ Āmwoowook ng'aleechu simeeber-beereenaak :chii ng'aleekaab kwiilat chēē bēre :chii kāroomēch ākoo buryo. ⁵ Ānkoo -mākēēboontē keey akweek ām wōloo ōmiitē, kēēboontē keey ām Tāmirmiryēēt ankaang'erechaat akas kule ōbuurē

1:24 2Kōōr. 4:10-12; Ēfēēs. 3:13; 2Tēm. 2:10   **1:27** Ēfēēs. 3:6; Kolos. 2:2; 4:4   **1:28** Ēfēēs. 4:13   **1:29** Yēyuut. 19:11; Ēfēēs. 3:7
2:1 Kolos. 4:13, 15-16   **2:2** Kolos. 1:26-27   **2:3** 1Kōōr. 1:24, 30   **2:4** Room. 16:18

ām kēelto nyēē karaam ōyēnchinē Kiriistō nyēē māmoosook :kiy.

Kiikootyaakteeneech :Kiriistō kiruutēkaab biiko

⁶ Kuu yoo kyōōyēnchi Kāārārookiintēēt Yēesu nyoo Mokoryoontēēng'woong', otas taay ōbuurtooy inee. ⁷ Ōkwērtoochi inee tiikiitēk sōōkich kāroomin ām soboonwēkwōok. Ōkoosēē keey inee nkit kuu wōloo /kiikiinēētitook ānkōōbirchinē Yēyiin kōōnkōy kibtaman.

⁸ -Moo-aste keey kwaasantaak :alake ōrātākiisyē kubununēē kāānēētūut alak chēē māyēētyēēchinē kiy. Kāābērbēēriisyō :nyoo nyēē ruhtooy keey āk ātēbuut chēbo biiko buch nyēē iyyoong'unēē wōlēē wuu :ātēbuutēkaab kōōrooni, kusiir chēbo soboontaab Kiriistō.

⁹ Kiiboornēē keey :Yēyiin Kiriistō kutukul ¹⁰ ankiikooluumaak akweek :Yēyiin kutukul ām Kiriistō nyoo inee :nyēē bāwu kiy ake tukul. ¹¹ Yoo kyōōwēēksēē ng'ōōkiswookikwook */kikiimuraatanaak ōbooyiitu Kiriistō. *Kāāmurootāniisyō :nyoo nyēē makerkeey āk nyoo yēyē :biiko nteenee /kikiimuraatanaak ām Kiriistō, ¹² yoo /kikēēbātisānook. /Kikeemuyaak āk Kiriistō /ankiing'eeteenaak meet āk inee, kuuyu kyookaasee keey kāāmuukēywēēkaab Yēyiin nyoo kiing'ēētēē inee meet. ¹³ Yoo kikiikubaraak :ng'ōōkisoō kyōōboontē, kyōōminyēē soboonoto.

Nteenee kukōōnook :Yēyiin soboonto nyēē lēēl kuu yoo kiikoochinē Kiriistō. Kinyōōwēēch :Yēyiin kaat acheek tukul ām

2:5 1Kōōr. 5:3   **2:7** Ēfēēs. 3:17   **2:9** Ēfēēs. 1:21; Kolos. 1:19

2:11 Room. 2:28-29; Ēfēēs. 2:11   **2:12** Room. 6:3-4; Ēfēēs. 2:6; Kolos. 3:1

ng'ōōkiswookikyoo ¹⁴ yu kiibuuktoowēech kiyēē
kikiikōōtiilwēēch :kiruutēk ānkōōnēmtoowēēch
ng'aleechaa ānkukwērtoochi murtooywoontoonoo.
¹⁵ Kiikubut kāāmuukēywēēkaab tāmirmirook chēē
miyootēch choo bāytooyiisyē ankoobaartaat
icheek kuu kibratiiis nto yityo kōōrōōktoochi
murtooywoontēēt.

¹⁶ Kunyi, -mēētiilchook :chii ng'al kukōōnook
kiruut kubo āmit, kiyēē ōyyēē, ntāsimuut bo saay-
eet kuu chēbo yoo kālēēl :araawa nto ku bēsyēētaab
*Sabaato. ¹⁷ Kiimutyoonu :kiruutēchoo ng'al chēē
kimii kukwoonii. Nto ng'ālyoontēēt nyēbo man ku
Kiriistō.

¹⁸ Kicham :biiko alake kuyēyē keey
kule kāyib keey ng'wēny ānkukutunkyinē
malayikaanik. -Mookany kukereктаak :bichooto
-/mākēētuwēnook. Ng'āsē keey :bichoo kule nyōōru
ng'oong'uutēk, nteenee kubooyiit man, itoomootē
ng'al. Kerkeey :ng'aleekwaa āk wōlēē wuu
:kāāsōōtēywēēkaab biiko choo māyēētyēēchinē
chii kiy. ¹⁹ Kiikoobetyeenyee keey :chii nyēē wuu
nyoo wōlēē miitē :Kiriistō nyoo inee ku mētīt nto
acheek ku bōōrnyii nyēē tākēēnoomtōōsii āk inee
kuu yoo inoomtōōs :yiinook āk mēliilook bōōrto,
kēēnēērtōōsii ānkēēnyōōru nkuruuk kukwaanee
wōlēē miitē :Yēyiin.

²⁰ Kyōōbēku /ankiikiityaakteenaak ātēbuutēkaab
kōōrooni kuu yoo kimēē :Kiriistō. Ām nee yu
tōōrubē kiruutēkaab kōōrooni ²¹ chēē mwooyē kule:

2:13 Ēfēēs. 2:1, 5   **2:14** Ēfēēs. 2:15-16; 1Bēt. 2:24   **2:15** Ēfēēs.
1:21   **2:16** Rom. 14:1-6; Kala. 4:10; 1Tēm. 4:3   **2:17** Ibu. 8:5
2:18 Ēfēēs. 1:21; Kolos. 1:16   **2:19** Ēfēēs. 1:22-23   **2:20** Kala.
4:3-5, 9

-moonam nyi, -moo-am nyi nto -mōōtiiny nyi?
²² Kāānēētuutēkaab biiko buch :kiruutēchoo tukul.
 / Kikēēyēyē āmiik kule / sikyoomē ānkuyēyiisyēē
 :bōōrto. ²³ Tooku :kiruutēchu sinee wuu nyēē
 bo ng'oomnān ānkumāchāksē / kiinēmchinē keey
 miisin / ānkēēyēyē keey wuu nyēē / kēēyibē
 keey ng'wēny ānkuwuyiityinē bōōrto, nteenee
 māyēētyēēchinē :kiruutēchu chiito kuriibēē keey
 muchastaab bōōrto.

3

Kēēlto nyēbo soboonto nyēē tiliil

¹ Kunyi, kuuyu kyōōwut soboonto nyēē lēēl kuu
 yoo king'ēētē :Kiriistō, ōchēēng'ē kiyēē miitē Kaab
 Yēyiin wōloo miitē :inee kukēēbuurunēē āwutaab
 taay nyēbo Yēyiin. ² Māchāktōōs ōsōōtē tukuukaab
 Kaab Yēyiin -āmōōwoonkyi kāāsōōtēywēēkwook
 tukuuk choo rubtooy keey āk soboontaab
 kōōrooni. ³ Kiikubēk :soboönwēkwook choo
 kibo kēny ānkumii :soboönwēkwook choo leelach
 wōlēē mii :Kiriistō kubo kiyēē kiikuyey :Yēyiin.
⁴ Yoo kēyēēw :Kiriistō ām lēbkēēyyēētaab Yēyiin
 makeekerkeyiitu inee.

⁵ Kunyi, māchāktōōs ōtub kiy ake tukul nyoo
 rubtooy keey āk soboontaab kōōrooni kuu: Mar-
 taayeet, soboonto nyēē mā tiliil, muchas nyēbo
 bōōrwoon, āk kāāsōōtēy chēē miyootēch. Otayee
 keey moorong'nyaantiit, kuuyu tōōrchinē chii ku-
 tiiyēē mēt tukuuk chēē boonto yoo kātēēkoosēē

keyy Yēyiin. ⁶ Mākōōng'woonchi :Yēyiin biiko choo yēyē ng'aleechaa.

⁷ Kyookerkeeye :nkakweek nyooto yoo kitōōrubē ng'aleekaab soboontaab kōōrooni. ⁸ Nto raat, osatee keyy tukuuchoo. -Mōōnyēērchinē keyy āmōō-āwēsyinē keyy. -Mōōkāwōōtēchinē keyy, āmōōng'āloolēē keyy nyēē miyaat, āmōōwiirunootē ng'al chēbo rōkōs. ⁹ -Mōōbērbēērē keyy, kuuyu kyōōmētē kāāburng'woong' nyoo kibo taay āk ātēbuutēkyii ¹⁰ ankoonam soboonto nyēē lēēl. Miitē :Yēyiin kōōlēēliitē kāāsōōtēywēēkwook okerkeyiitu inee. ¹¹ Yoo nyēē mā Yuutāyiin nto Yuutāyiin, nyēē imuraatanaat nto nyēē meemuraatanaat, soboyiin, boontāyiin, motwooriin nto nyēē bāwu keyy. Nteenee Kiriistō :nyēē kiy ake tukul ānkuminyē āriitaab chii ake tukul nyēē mēēkutiny kule ng'oo :ng'oo.

¹² Kunyoo, kuuyu chāmook :Yēyiin ankookuk-weyaak ōyēku cheechii chēē ōtililēch, māchāktōōs ōriirēē alak, ōlēēliityinē keyy moon, ōyibē keyy ng'wēny, ōtālāyiitu, ānkōōlukuyē ng'al. ¹³ Ōmuytoochinē keyy ānkōōnyōōchinē keyy kaat ām ng'ālyoo ake tukul nyēē kōōkuyēchi chiito :ake ake. Ōnyōōchinē keyy kaat, kuu yoo kinyōōwook kaat nkakweek :Mokoryoontēēt. ¹⁴ Nto ng'ālyoontēēt nyēbo koomānuut miisin ku chamateet. Inoomtōōs :chamataani biiko kuyēk akeenke kuchurta.

¹⁵ Okany kubāw :kaalyeetaab Kiriistō

3:5 Room. 6:6, 11; 8:13; Kala. 5:24 **3:6** Ēfēēs. 5:6 **3:7** 1Kōōr. 6:11; Ēfēēs. 2:3, 11-12; 4:22; 5:8; Tiitō 3:3 **3:8** Kala. 5:19-21 **3:10** Ēfēēs. 4:22-24 **3:11** Kala. 3:27-28; Kolos. 2:11 **3:13** Ēfēēs. 4:32 **3:14** Ēfēēs. 5:2

kāāsōōtēywēēkwook, kuuyu / kīkēēkuurook ōyēku kiito akeenke ām kaalyaanaa ōbirchinē Yēyiin kōōnkōy ākookoy. ¹⁶ Kooluumaak :ng'ālyoontēētaab Yēyiin. Ōnēētiisyē, ānkōōyisu keey ām kiirnātēēt tukul. Ōsiltooy Yēyiin ōbirchinē kōōnkōy ām tyēēnwookik chēē makerkeey ākoo tyēēnwookik chēē iboorwook :Tāmirmiryēēt. ¹⁷ Nto yoo ōmwooyē ng'ālyoo nto yoo ōyēyē kiy, māchāktōōs ōmwooyē ānkōōyēyē ām kaayneetaab Mokoryoontēēt Yēesu ānkōōbirchinē Baaba Yēyiin kōōnkōy kubununēē inee.

*Wōlēē māchāksē kōōbuurtooy :biikaab Kiriistō
(Ēfēēsēēk 5:22–6:9)*

¹⁸ Māchāktōōs kōōywēyē :koorko ake tukul saanteenyii. Kēēlto :nyooto nyēē mākwook :Mokoryoontēēt. ¹⁹ Nto akweek murēnik, mākwook kuchāmē :chii koorkēēnyii nyēē māwusē. ²⁰ Māchāktōōs akweek lēēkōōk ōywēyē sikiikwook ām keel ake tukul. Yoo ōyēyē kuu nyooto, ōng'ērēēchē Mokoryoontēēt. ²¹ Māmāchāksē akweek sikiik ōwusē lōkōkwook. Yoo kōōwus, kōōbānoonē keey :lōkōchoo.

²² Nto akweek motwoorik, māchāktōōs ōkāsyinē mokorēēnikwook ām kōōrooni ām keel ake tukul. -Mōōyēyē kuu nyooto baateey yoo kāsook soong'ereech icheek, nteenee ōyēyē ām mooyēēt akeenke, kuu yoo ōkoonyitē Mokoryoontēēt. ²³ Yoo ōyēyē kiito ake, ōyēyē ām mooyēēt akeenke, kuuyu nyēē ōmiitē ōyēchinē yiisyoonoo ku Mokoryoontēēt mēēbērē biiko. ²⁴ Māchāktōōs

---

3:15 Ēfēēs. 4:2-4   **3:15** 1Kōōr. 7:15; Ēfēēs. 1:23; 4:3; Filib. 4:7, 9   **3:17** Ēfēēs. 5:19-20; Ibu. 13:15   **3:18** Ēfēēs. 5:22-24   **3:19** Ēfēēs. 5:25-33   **3:20** Ēfēēs. 6:1-3   **3:21** Ēfēēs. 6:4

ōnkēt kule mākutuwēnook :Mokoryoontēēt Kiriistō nyiitēnyi ōmiitē ōyēchinē yiisyooni. ²⁵ Chii ake tukul nyoo yēyē kiy nyēē miyaat, +/mākēēyēchi nyēē wuu nyooto. Māchāmē :Yēyiin chiito ake kusiir ake.

4

¹ Āmwoowook nkakweek mokorēēnik kule ōyēchinē motwoorikwook manta ām kēelto nyēē yemaat ānkumāchāktōōs ōnkētē kule ōboontē :nkakweek Mokoryoontēēt nyēēng'woong' ām kibkōōnkōy.

Ōsooyē ānkōō-āmtooy lōkōōywēk chēē kāroomēch

² Ōnēmchi keey soowuutēk, ōriibē keey ākookoy ānkōōbirchinē Yēyiin kōōnkōy. ³ Ōsoowēch nkacheek kuyootwēch :Yēyiin kēelto sikyaamte lōkōōywēkaab Kiriistō choo /kiikēēng'oong'wēch. Kiyooto :nyi kiyey /keerata anii. ⁴ Osaay kule a-amte lōkōōywēchu kukas :biiko nyēē karaam.

⁵ Ōkāsū yoo ōboontē keey biiko choo -mēēnkētē Yēyiin. Ōyēyiisyēē nyēē karaam bārooyin ake tukul nyoo kōōnyōōru. ⁶ Ōng'ālōolchinē bichoo ām kēelto nyēē karaam nyēē ibāybooyē ānkōōwālchinē tēēbuutēkwaa nyēē karaam.

Kāā-āmiisēēt

⁷⁻⁸ Ng'eetaabiya :Tukiikō nyēē chamaat. Yēyē :inee yiisyeēnyii ām mooyēēt akeenke ānkēēyēchiintōōs :tukwaay yiisyeēt ām Kiriistō. Āmiitē āyooku chokōōboorwook wōlēē wuu

---

3:25 Ēfēēs. 6:5-8   3:25 Room. 2:11   4:1 Ēfēēs. 6:9   4:2 Luuka 18:1   4:3 Room. 15:30   4:4 Kolos. 1:26-27   4:5 Ēfēēs. 5:16; 1Tēēs. 4:12   4:6 Ēfēēs. 4:29; 1Bēt. 3:15

:ng'aleek ām wōlēē kēēmiitē :acheek ānkōōkiimook. Māchokwoomwook ng'ālyoo ake tukul kurubta keey āk anii. ⁹ Mākuchōōnto keey ng'eetaabiya Ōnēsimō nyoo akeenke ām akweek. Kiikoosēē keey murooniitēnyi ānkēēchāmē. +Mābokumwoowook :murēchooto kiy ake tukul nyēē miitē kuyēyāksē ām wōli.

¹⁰ Isubooyook :Aristaarko nyoo kēērātootiin :tukwaay ānkōōsubooyook :nkinee Māārko nyoo tilyeetaab Barnaaba. Ābērē kyōōnyōōru kuut kule yoo kāchō :Māārko otorooch. ¹¹ Isubooyook mbo :nkinee muroonoo /kēēkuurēē Yēesu nto kule Yuustō ām kaayneet ake. Icheek :Yuutayek baatey chēē kēēboontotē keey kēēyēyē yiisyēetaab Yēyiin ānkōōkōwoong'woo ng'ēēlātēēt. ¹² Isubooyook :nkinee Ebaafura nyoo nyēēng'woong' ānku motwooriintēetaab Kiriistō. Āmē booryēēt kwaak kusooook nto anyuun ōkiilchē ām kiyēē mākwok :Yēyiin ānkōōkich. ¹³ Āyēnchiintōōsii āk booryēēt nyēē miitē kwoomē :inee kubo akweek, biikaab *kiriinkēēetaab Laawotikeeya āk nyēbo Iyerabooli. ¹⁴ Isubooyook mbo :nkinee kāānyooyiintēēt Luuka nyoo kēēchāmē āk nkinee Teema.

¹⁵ Ōsuboowoo mbo ng'eetaabiya choo bo Laawotikeeya ānkōōsuboowoo nkinee cheebiya Niimfa āk biikaab Kiriistō choo sooyēē kōōnyii. ¹⁶ Yoo /kāākēēsumānwook lōkōōywēchu, māchāktōōs okas kule /kākēēsumānchi nkicheek kaniseet ām Laawotikeeya ankoosuman :nkakweek barweet ake

4:7-8 Ēfēēs. 6:21-22   **4:9** Filēm. 10   **4:10** Yēyuut. 19:29; 12:12

4:12 Kolos. 1:7   **4:13** Kolos. 2:1   **4:14** 2Tēm. 4:10-11; Filēm.

24   **4:15** Room. 16:5

nyēē kyāāsirchinē bichooto.

¹⁷ Ōmwoochi Ārkiibō kule māchāktōōs kootery-
eech yiisyēetaab Mokoryoontēēt nyoo /kikiitōrchi.

¹⁸ Ng'ālyoontēēt nyēē āmiitē wāā-āmiisēēnook, ku
nyēē āsirē :anii Bāwulō nkityō ām āwunyuu. Lēyyē,
-mōōwuutyēē kule arataat. Kōōbēruurook :Yēyiin.

4:16 Ēfēēs. 3:4; 1Tēēs. 5:27
Ēfēēs. 3:1

4:17 Filēm. 2

4:18 1Kōōr. 16:21;

Biibilya Nyēē Tiliil
New Testament in Sabaot (KE:spy:Sabaot)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sabaot

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9966002030

The New Testament

in Sabaot

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c68c9dca-518f-544b-a52e-82240cf64928